




Agencja Restrukturyzacji
i Modernizacji Rolnictwa

OWOCE I WARZYWA NIEPRZEZNACZONE DO SPRZEDAŻY



Spis treści

1.	Uczestnicy mechanizmu	5
2.	Przeznaczenie wycofywanych z rynku owoców i warzyw	7
3.	Uczestnictwo organizacji producentów i zrzeszeń organizacji producentów	8
4.	Uczestnictwo uznanych organizacji charytatywnych oraz innych jednostek organizacyjnych lub osób fizycznych.....	10



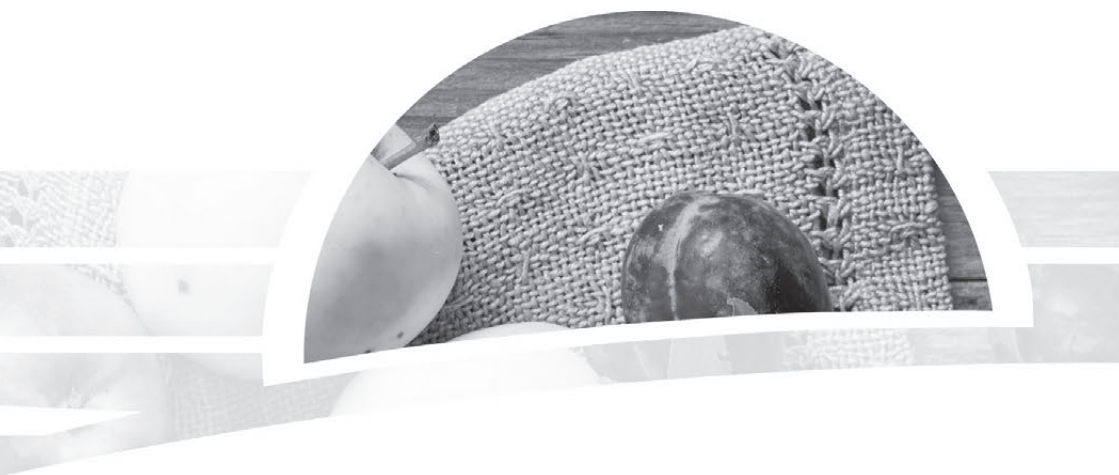
OPRACOWANO W DEPARTAMENCIE
RYNKÓW ROLNYCH ARiMR

Warszawa, 2018 r.



Agencja Restrukturyzacji
i Modernizacji Rolnictwa

OWOCE I WARZYWA NIEPRZEZNACZONE DO SPRZEDAŻY



Wstęp

Owoce i warzywa nieprzeznaczone do sprzedaży są przedmiotem mechanizmu Administrowanie rozdysponowywaniem owoców i warzyw nieprzeznaczonych do sprzedaży, który funkcjonuje w ramach wspólnej organizacji rynku owoców i warzyw. Do dnia 31.08.2017 r. nadzorowanie działań związanych z przedmiotowym mechanizmem leżało w gestii Prezesa Agencji Rynku Rolnego (ARR), natomiast z dniem 01.09.2017 r. został on powierzony Prezesowi Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR). Celem mechanizmu jest prowadzenie nadzoru nad prawidłowym zagospodarowaniem wycofywanych z rynku owoców i warzyw przez uznane organizacje producentów i ich zrzeszenia. Produkty te mogą być przekazywane bezpłatnie uznanym przez Prezesa ARR/Prezesa ARiMR organizacjom charytatywnym oraz uprawnionym innym jednostkom organizacyjnym lub osobom fizycznym.

W sytuacji, kiedy niemożliwe jest zagospodarowanie wytwarzanych w krajach Unii Europejskiej owoców i warzyw objętych wspólnym

rynkiem, organizacje producentów mogą zdecydować o wycofaniu z rynku swoich produktów w ustalonych przez nie ilościach i okresach. Sytuacja taka może nastąpić w przypadku nadprodukcji, spadku popytu lub wzrostu kosztów produkcji w stosunku do korzyści uzyskiwanych ze sprzedaży.

Docelowe przeznaczenie wycofywanych z rynku owoców i warzyw musi być ustalone przez organizację producentów w taki sposób, aby nie spowodowało zakłócenia normalnego zagospodarowania owoców i warzyw. Musi także uwzględniać wymogi ochrony środowiska (szczególnie w odniesieniu do wody i krajobrazu), zwłaszcza w przypadku biodegradacji i kompostowania.

Owoce i warzywa nieprzeznaczone do sprzedaży mogą zostać wycofane z rynku w celu bezpłatnej dystrybucji lub na pasze dla zwierząt znajdujących się w gospodarstwach rolnych, ogrodach zoologicznych, parkach narodowych i parkach krajobrazowych, rezerwatach przyrody oraz na terenach obwodów łowieckich, jeżeli zwierzęta te są przedmiotem gospodarki łowieckiej.

1. Uczestnicy mechanizmu



W mechanizmie Administrowanie rozdysponowywaniem owoców i warzyw nieprzeznaczonych do sprzedaży mogą uczestniczyć:

- 1) uznane decyzją Marszałka Województwa/Dyrektora Oddziału Terenowego Agencji Rynku Rolnego/Dyrektora Oddziału Regionalnego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, organizacje producentów i zrzeszenia organizacji producentów realizujące program operacyjny,
- 2) jednostki organizacyjne, które decyzją Prezesa ARR/Prezesa ARiMR zostały:
 - uznane za organizację charytatywną uprawnioną do dystrybucji otrzymanych bezpłatnie od organizacji producentów i ich zrzeszeń nieprzeznaczonych do sprzedaży owoców i warzyw, w celu wykorzystania ich do działalności służącej pomocy osobom, których prawo do otrzymywania pomocy społecznej jest uznane w prawie krajowym, w szczególności osobom nie posiadającym środków utrzymania,
 - wyznaczone jako inne jednostki organizacyjne lub osoby fizyczne uprawnione do otrzymania od organizacji producentów i ich

Z dniem 1 września 2017 roku Centralny Rejestr Przedsiębiorców (CRP) prowadzony przez Agencję Rynku Rolnego przestał funkcjonować.

Numer nadany w CRP zachowuje ważność do czasu uzyskania przez podmiot wpisu do EP, nie dłużej jednak niż do 31 sierpnia 2018 r. Zatem każdy podmiot, będąc w okresie przejściowym (12 miesięcznym okresie licznym od dnia wejścia w życie ustawy z dnia 10 lutego 2017 r. Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa (Dz. U. 2017 r. poz. 624)), może w kontaktach z ARiMR posługiwać się numerem CRP nadanym przez ARR, do czasu uzyskania wpisu do Ewidencji Producentów.

zrzeszeń bezpłatnie owoców i warzyw nieprzeznaczonych do sprzedaży w celu dalszej bezpłatnej dystrybucji m.in. w zakładach karnych, szkołach, na obozach wypoczynkowych dla dzieci oraz w szpitalach i domach spokojnej starości, które podejmują wszelkie niezbędne kroki dla zagwarantowania, że dystrybuowane w ten

sposób ilości produktów stanowi uzupełnienie ilości normalnie kupowanych przez placówki tego rodzaju, bądź przeznaczonych do żywienia zwierząt.

W myśl zapisów ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności (Dz. U. z 2015 r. poz. 807, ze zm.) we współfinansowanych lub finansowanych ze środków Unii Europejskiej mechanizmach administrowanych przez ARiMR mogą uczestniczyć

podmioty wpisane do Ewidencji Producentów (EP). Zatem przed złożeniem do Agencji pierwszego wniosku/powiadomienia, w ramach przedmiotowego mechanizmu, uczestnik zobowiązany jest zarejestrować się w EP prowadzonej przez ARiMR. Wpis do EP uzyskuje się składając wniosek do kierownika Biura Powiatowego ARiMR właściwego ze względu na miejsce zamieszkania lub siedzibę Wnioskodawcy.

Formularz wniosku wraz z instrukcją wypełniania dostępny jest na stronie ARiMR (www.arimr.gov.pl).

2. Przeznaczenie wycofywanych z rynku owoców i warzyw

Zagospodarowania świeżych owoców i warzyw wycofywanych z rynku dokonać można poprzez:

1. wycofanie na bezpłatną dystrybucję lub
2. inne przeznaczenie tj. pasze dla zwierząt znajdujących się:
 - a) w gospodarstwach rolnych,
 - b) w ogrodach zoologicznych,
 - c) w parkach narodowych i parkach krajobrazowych,
 - d) w rezerwach przyrody,
 - e) na terenach obwodów łowieckich, jeżeli zwierzęta te są przedmiotem gospodarki łowieckiej.

3. Uczestnictwo organizacji producentów i zrzeszeń organizacji producentów

Uznane organizacje producentów i ich zrzeszenia, które zamierzają (w ramach mechanizmu) wycofać z rynku owoce i warzywa muszą poinformować o tym fakcie ARiMR z wyprzedzeniem. Tryb i terminy powiadamiania zostały określone przez ministra właściwego ds. rynków rolnych w drodze rozporządzenia. Ostateczne miejsce przeznaczenia wycofywanych produktów musi być zgodne z decyzją Prezesa ARR/ Prezesa ARiMR w sprawie zezwolenia na rozdysponowanie owoców i warzyw nieprzeznaczonych do sprzedaży.

Produkty nieprzeznaczone do sprzedaży, zarówno, jako bezpłatna dystrybucja jak i inne przeznaczenie, podlegają kontroli odpowiednio ilości i jakości w miejscu wycofania lub w miejscu przeznaczenia oraz wykonania czynności uniemożliwiających wprowadzenie do obrotu lub bezpośredniej konsumpcji produktów, w odniesieniu do 100% ilości wycofywanych produktów. Czynności kontrolne przeprowadzane są przez właściwy organ Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych.

Opakowania produktów wycofywanych z rynku na bezpłatną dystrybucję muszą być oznaczone godłem UE i opatrzone napisem „Produkt przeznaczony do bezpłatnej dystrybucji (rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 2017/892)”.

Produkty przeznaczone do wycofywania na bezpłatną dystrybucję muszą spełnić określone wymagania, przede wszystkim jakościowe, tzn. muszą być przydatne do sprzedaży, a zatem posiadać jakość handlową, a w przypadku gdy istnieją normy handlowe spełniać wymagania co najmniej II klasy określonej dla tych produktów.

W przypadku, gdy dla danego produktu nie istnieje norma handlowa, produkty wycofane z rynku muszą spełnić minimalne wymagania, tj.:

1. produkty muszą być:
 - całe,
 - zdrowe, nie dopuszcza się produktów gnijących lub z objawami zepsucia, które czynią je niezdatnymi do spożycia,
 - czyste, praktycznie wolne od jakichkolwiek widocznych substancji obcych,
 - praktycznie wolne od szkodników

- oraz od uszkodzeń spowodowanych przez szkodniki,
- wolne od nadmiernego zawilgocenia zewnętrznego,
 - wolne od obcych zapachów lub smaków;
2. produkty muszą być dostatecznie rozwinięte i dojrzałe, zgodnie z rodzajem;
 3. produkty muszą być charakterystyczne dla danej odmiany lub typu handlowego.

W przypadku wycofania z rynku na inne przeznaczenie należy odpowiednio oznaczyć i zabezpieczyć produkt poprzez:

- umieszczenie informacji wskazującej, że owoce i warzywa nie są przeznaczone do obrotu lub bezpośredniej konsumpcji w widocznym miejscu na opakowaniu owoców i warzyw lub w przypadku owoców i warzyw nieopakowanych – w bezpośrednim ich sąsiedztwie;
- trwałe pozbawienie ich jakości handlowej polegające na wykonaniu w obecności wojewódzkiego inspektora jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych jednej z następujących czynności:
 - a) rozdrobnienie,
 - b) zmiżdżenie,
 - c) wielokrotne przesypanie,
 - d) zastosowanie środków chemicznych trwale barwiących

lub zmieniających zapach na nieswoisty, nieszkodliwych dla zdrowia ludzi i zwierząt.

W przypadku bezpłatnej dystrybucji, dokumentem potwierdzającym fakt nieprzeznaczenia do sprzedaży owoców i warzyw (jakość i ilość wycofywanych produktów oraz fakt ich odbioru przez uprawniony podmiot) jest Świadcstwo przejścia owoców i warzyw nieprzeznaczonych do sprzedaży, którego wzór określony jest przez Prezesa Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Dla wycofania z rynku w ramach innego przeznaczenia, dokumentem potwierdzającym dokonanie czynności uniemożliwiających wprowadzenie do obrotu lub bezpośredniej konsumpcji wycofywanych produktów jest Świadcstwo wykonania czynności uniemożliwiających wprowadzenie do obrotu lub bezpośredniej konsumpcji owoców i warzyw nieprzeznaczonych do sprzedaży, którego wzór określony jest przez Prezesa Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Uznanej organizacji producentów i ich zrzeszeniom przysługuje zryczałtowany zwrot kosztów sortowania, pakowania oraz kosztów transportu wyłącznie w przypadku operacji wycofania z przeznaczeniem na bezpłatną dystrybucję.

4. Uczestnictwo uznanych organizacji charytatywnych oraz innych jednostek organizacyjnych lub osób fizycznych

Odbiorcami produktów wycofywanych z rynku mogą być:

a) uznane organizacje charytatywne, wykorzystujące otrzymane produkty w działalności służącej pomocy osobom, których prawo do otrzymywania pomocy społecznej jest uznane w prawie krajowym, w szczególności osobom nie posiadającym środków utrzymania,

oraz

b) uprawnione inne jednostki organizacyjne lub osoby fizyczne takie jak: placówki oświatowe, oświatowo-wychowawcze, żłobki, przedszkola, (zarządzane lub zatwierdzone przez właściwe organy państwa), obozy, kolonie dla dzieci, domy dziecka, szpitale, domy spokojnej starości, domy opieki społecznej, zakłady i zespoły opieki zdrowotnej, zakłady karne, areszty śledcze, itp.

Odbiorca produktów wycofywanych z rynku musi być wpisany do Rejestru uznanych organizacji charytatywnych i uprawnionych innych jednostek organizacyjnych lub osób fizycznych, dostępnego na stronie internetowej ARiMR, tj. www.arimr.gov.pl.

Odbiorca zobowiązany jest do prowadzenia odrębnych rejestrów zapasów owoców i warzyw oraz odrębnej rachunkowości dotyczącej działań związanych z zagospodarowaniem otrzymanych produktów w ramach niniejszego mechanizmu, zgodnie z zasadami wynikającymi z przepisów ustawy o rachunkowości (Dz. U. z 2016 r. poz. 1047 z późn. zm). Dokumentacja ta, stanowiąca dowód prawidłowości rozdysponowania otrzymanych produktów, musi zawierać co najmniej:

a) dane pozwalające na prześledzenie drogi dystrybucji od producenta do ostatecznego odbiorcy, tj.: imię i nazwisko/ nazwę podmiotu wycofującego produkt, jego adres, nazwę produktu, masę netto oraz informację dotyczącą dokumentu potwierdzającego przyjęcie produktu, z uwzględnieniem zasad prowadzenia gospodarki magazynowej w zakresie poprawnego rejestrowania obrotu towarami przy pomocy, np. dokumentów WZ, PZ, korekty magazynowej.

b) dane ostatecznych odbiorców (podopiecznych, uczniów, wychowanków) tj. informację potwierdzającą wydanie produktu

- ostatecznemu odbiorcy, umożliwiającą potwierdzenie jego tożsamości (imię i nazwisko/ nazwa, adres), wraz z ilością przypadającą na poszczególne osoby oraz daty odbioru przedstawione w sposób umożliwiający weryfikację pochodzenia wydanych produktów. Odbiorca, który podpisał Świadectwo przejęcia owoców i warzyw nieprzeznaczonych do sprzedaży musi zapewnić, że stosowna ewidencja będzie prowadzona oraz odpowiada za prawidłowe rozdysponowanie przekazanych mu produktów do osób uprawnionych.
- c) wskazanie podstawy wydania produktu podmiotom, do których są przekazywane owoce i warzywa w celu bezpłatnej dystrybucji, tj. informacji o sposobie weryfikacji obu grup wskazanych w przepisach, czyli:
- w przypadku organizacji charytatywnych – osób uprawnionych do korzystania z pomocy społecznej – w przypadku bezpośrednich podopiecznych organizacji charytatywnej będącej organizacją pożytku publicznego,
 - w przypadku innych jednostek – dzieci regularnie uczęszczających do żłobków, przedszkoli, szkół, a także bezpośrednich wychowanków lub podopiecznych obozów wypoczynkowych dla dzieci, domów spokojnej starości, szpitali oraz osób przebywających w zakładach karnych – w przypadku osób, którym przekazuje wycofane produkty inna jednostka organizacyjna lub osoba fizyczna.
- W przypadku wycofania produktów na inne przeznaczenie, reguły ewidencyjne stosuje się odpowiednio.

Tabela: przykładowa ewidencja wydawania produktów wycofywanych w ramach bezpłatnej dystrybucji (wzór listy potwierdzającej rozdysponowanie produktów)

Odbiorca Nazwa i adres (pieczętka) np. przedszkola, szkoły, organizacji, instytucji, MOPS			Producent dostarczający produkty:			
			Nazwa i adres...			
			Dokument potwierdzający wydanie produktu (nazwa dokumentu, np. WZ); Data wystawienia		Dokument potwierdzający przyjęcie produktu (nazwa dokumentu np. PZ); Data wystawienia	
L.p.	Masa produktu netto (kg)	Nazwa / rodzaj produktu	Imię i nazwisko odbiorcy	Ilość osób w gospodarstwie domowym	Podstawa zakwalifikowania do otrzymania pomocy	Podpis
Razem:	kg					

Odbiorca produktów jest zobowiązany do udostępnienia organizacji producentów i ich zrzeczeniom wszelkich informacji poświadczających dokonanie wycofania jak również do potwierdzenia i przekazania dostawcy oraz Prezesowi ARiMR Świadectwa przejęcia owoców i warzyw nieprzeznaczonych do sprzedaży, dokumentującego odbiór określonej ilości produktów. Obowiązkiem odbiorcy jest również zapewnienie, że osoba dokonująca odbioru w jego imieniu (jeśli nie robi tego sam odbiorca będący osobą fizyczną lub reprezentanci odbiorcy wpisani do właściwego rejestru), będzie dysponowała stosownym upoważnieniem, które okaże przy podpisywaniu Świadectwa (...).

Inna jednostka organizacyjna będąca odbiorcą wycofywanych owoców i warzyw jest zobowiązana do zapewnienia, że otrzymane przez nią produkty nie zastąpiły ilości normalnie kupowanych, a jedynie stanowiły uzupełnienie tych ilości. Jednocześnie podmiot musi zapewnić, aby ilości produktów jednorazowo wydawane podopiecznym były racjonalne, a oni sami mieli możliwość skonsumowania ich zaraz po otrzymaniu. Powyższe ma na celu zapobieżenie sytuacjom wydania owoców i warzyw w nadmiernych ilościach uniemożliwiających ich spożycie w krótkim czasie oraz zapobieżenie ich zniszczeniu, np. zgniciu, zepsuciu się zarówno u podopiecznych jak i u odbiorcy.

W przypadku nie przestrzegania przez odbiorcę warunków uznania/uprawnienia bądź ujawnienia działania sprzecznego z przepisami, dostawy owoców i warzyw mogą zostać wstrzymane do czasu wyjaśnienia przez ARiMR sprawy. W przypadku, gdy postępowanie wyjaśniające wykaże nieprawidłowości, zastosowanie mogą mieć sankcje polegające na utracie prawa do otrzymywania produktów wycofanych z rynku poprzez cofnięcie uznania/uprawnienia i skreślenie z Rejestru, jak również odbiorca może zostać zobowiązany do zapłaty wartości produktów, które otrzymał oraz związanych z tym

kosztów sortowania, pakowania i transportu.

Szczegółowe informacje dotyczące mechanizmu administrowania rozdysponowywaniem owoców i warzyw nieprzeznaczonych do sprzedaży oraz wzory wymaganych formularzy są dostępne:

- w **Centrali Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa**
ul. Poleczki 33, 02-822 Warszawa
e-mail: wycofania@arimr.gov.pl
- na stronie internetowej
www.arimr.gov.pl



Agencja Restrukturyzacji
i Modernizacji Rolnictwa

www.arimr.gov.pl

ISBN 978-83-63774-50-9

